

RADNÓTI EMLÉKÉV

– RADNÓTI-HÉT AZ OIK-BAN, AZ OSZK KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL –

A Magyar Holokauszt Emlékév keretében került megrendezésre 2014. november 3-a és 7-e között a Radnóti-hét az Országos Idegennyelvű Könyvtárban az OSZK közreműködésével. A programsorozat öt estés beszélgetéssorozattal és egy nagyívű kiállítással idézte meg a Radnóti-oeuvre egészét. Az esték főbb témái Radnóti műfordítótevékenységét, szerelmi költészetét, illetve a társművészetek, pl. a fotó- és színházművészet által való megszólíthatóságát tematizálták. Az előadók között irodalomtörténészek, kritikusok, költők – így Vilček Béla, Pomogáts Béla, Gergely Ágnes, Ungvári Tamás – szerepeltek, s három OSZK-s munkatárs is részt vállalt a programsorozatban: tudományos igazgatónk, Boka László irodalomtörténész egy nagy ívű esszével nyitotta meg a programsorozatot, Sirató Ildikó az Egy szerelem három éjszakája című Hubay-darab feldolgozásairól szóló est szakértője és moderátora volt, Rózsafalvi Zsuzsanna pedig annak a nagyívű tárlatnak („Orpheus nyomában” – Radnóti, a

fordító költő) volt a kurátora és egyúttal bemutatója, mely egész novemberben volt látható, s a rendezvénysorozat nyitányát adta.

Radnóti életútja sors- és kortársainak köszönhetően jól dokumentált, özvegye, Gyarmati Fanni jóvoltából hagyatéka a korszak íróinak egyik legteljesebbike. Ennek köszönhetően már az MTA Kézirattára születésének 100. évfordulóján egy nagyobb ívű kiállítással emlékezett meg az özvegy által átadott Radnóti hagyatékon keresztül, a PIM ugyanekkor tárlattal idézte fel a költőt és korát, a történelem terheivel sújtott művészsorsot megragadva. Jelen kiállításunk nem tűzött ki ilyen nagy ívű feladatokat, elsődlegesen a költő és a műfordító Radnóti portréját elevenítettük fel, újra felhívva a figyelmet a pálya örök érvényű munkáira az alkotói és a műfordítói profil megrajzolásán keresztül. A tíztárlónyi kiállítás ugyan-

Teltházas tárlatmegnyitó, Pomogáts Béla, Boka László, Rózsafalvi Zsuzsanna közreműködésével

akkor a Radnóti-hét programsorozatát bőszeges háttéranyaggal is megtámogatta, köztük unikális darabokkal – autográfokkal, fotókkal, kiadói szerződésekkel –, melyeket csak igen ritkán láthat a nagyközönség. Így kiállításra került Radnóti műveinek valamennyi első kötetkiadása két tárlóban, köztük hat, Szemere László műfordítónak dedikált könyv és két levél is. A kötetek mellett az abban megjelent művek autográfjait is elhelyeztünk, így egy tucat verskézirat (*Számadás, Szilveszter és újév között*) is látható volt az OSZK Kéziratárának gyűjteményéből. Külön tárlókban idéztük fel a folyóirat- és antológia-megjelenéseket, az utóbbiak esetében (*Korunk, Mai magyar költők antológiája*) a szerkesztői munkát. A Nyugatban megjelent közel nyolcvan Radnóti-szöveg kapcsán Babits és Radnóti ambivalens, időben változó kapcsolatát mutattuk be, kettejük autográf levelezéséből válogatva. Radnóti kevésbé ismert publikációs fórumaira (*Tükör, Új Idők, Argonauták, Színpad*) és a bennük megjelent művekre is felhívtuk a figyelmet.

Radnóti műfordítói munkájára külön hangsúlyt fektettünk, hisz nemzedéktársa, Vas István szerint nemzedékük legkiválóbb műfordítója volt. A több szerzős/fordítós antológiák (*Három költő*) és az önálló kötetek (*La Fontaine mesék*) első kiadásai mellett az arra adott

kortárs reflexiókból is válogattunk, így pl. a *Don Quijote* ifjúság számára átdolgozott vállalkozása egy Vas számára írott levél kíséretében került kiállításra, melyben az átdolgozás munkájáról is szó esik. A méltatlan tragikus halál miatt töredékben maradt művek elő- és utóéletét is bemutattuk, pl. a Franklin számára készített *Vízkereszt* fordítástörténetét – melyet végül Rónay György fejezett be – az OSZK Franklin Fondjában található kiadói szerződések alapján rekonstruáltuk.

A Radnóti-hetet lezáró beszélgetéssorozathoz egy külön tárlóban gyűjtöttük egybe a költő élete által ihletett Hubay Miklós-darab, az *Egy szerelem három éjszakája*, illetve azonos című filmes adaptációja dokumentumait. Így az ahhoz ötlettel szolgáló Vas István *Elveszett otthonok* című kisregényéről és a darab születéséről valló Vas-esszé kéziratát, a musical 1961. január 12-i, Szinetár Miklós rendezte ősbemutatója próbáinak fényképeit, plakátját, az 1967-es Révész György rendezte film felvételeinek fotódokumentációját. A kiállítás egyik kuriózuma volt az Inkey Tibor fotóművész számára a film főszereplői által dedikált fénykép.

Rózsafalvi Zsuzsanna
rozsafa.at.oszk.hu